

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ การจัดการเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง
อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้
และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผู้เขียน นางพรพรรณ ศรีกุล

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการศิลปะและวัฒนธรรม)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ ทังมั่งมี

บทคัดย่อ

เวียงท่ากานตั้งอยู่ในเขตตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเมืองโบราณที่ปรากฏมีหลักฐานทางกายภาพ คูเมืองและกำแพงเมือง ตลอดจนโบราณสถานจำนวนมาก ซึ่งกรมศิลปากรได้ทำการขุดค้นศึกษาทางโบราณคดีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ไม่ค่อยจะได้รับความสนใจมีนักท่องเที่ยวเข้าชมมากนัก ทั้งที่อยู่ในเส้นทางท่องเที่ยวที่สำคัญทางตอนใต้ของจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้การจัดการเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ ลักษณะกายภาพ สิ่งแวดล้อมของเมืองโบราณและมรดกวัฒนธรรมของเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนศึกษาสภาพและสภาพปัญหาของเมืองโบราณเวียงท่ากานและโบราณสถานในฐานะที่แหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเสนอแนวทางของการจัดการเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อการรักษาคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

ผลการศึกษาพบว่า เวียงท่ากาน เป็นเมืองโบราณที่มีเป็นเมืองโบราณที่มีอายุอยู่ในสมัยทวารวดี ๒๕๐-๓๐๐ ปี ลักษณะกายภาพของเมืองโบราณมีผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยังปรากฏหลักฐานกำแพงเมืองและคูเมืองค่อนข้างชัดเจน มีโบราณสถานซึ่งกรมศิลปากรขุดค้นศึกษาเรียบร้อยแล้วอยู่ทั้งภายในเมืองและนอกเมืองโดยรอบกำแพงเมือง ๑๔ แห่ง และอยู่ไกลออกไปในชุมชนใกล้เคียงโดยรอบอีก ๒๐ แห่ง ภายในตัวเมืองเป็นที่ตั้งของชุมชนหมู่บ้านท่ากาน ซึ่งเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งช่วยปกป้องรักษาดูแล

โบราณสถานเป็นอย่างดี ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้เสนอแนวทางการจัดการการเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากานมีประสิทธิภาพของการเป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ 7 กิจกรรม ดังนี้ 1) ปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์และโบราณสถานเวียงท่ากานให้เหมาะสมต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 2) ปรับปรุงเส้นทางเข้าสู่โบราณสถานในแต่ละแห่ง และควรมีสื่อความรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อบริการการเรียนรู้และท่องเที่ยวให้เหมาะสม 3) จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ 4) จัดกิจกรรมของชุมชนเพื่อสนับสนุนดำเนินการโดยภาคประชาชนในชุมชนบ้านท่ากาน 5) จัดกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อสร้างความเคลื่อนไหวในชุมชน เช่น การจัดงานประเพณีของท้องถิ่น การจัดตั้งร้านค้าเพื่อจำหน่ายสินค้าของชุมชน 6) มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกในสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ สื่อทางนิตยสาร รวมถึงป้ายประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย 7) จัดเส้นทางการเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้กระบวนการดังกล่าวจะทำให้เวียงท่ากานบรรลุเป้าหมายของการเป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Historical City Management of Wiang Takan, Banklang Sub-district, Sanpatong District, Chiang Mai Province for Learning Resources and Cultural Tourism
Author	Mrs. Pornpan Sarekul
Degree	Master of Arts (Art and Culture Management)
Advisor	Assoc. Prof. Dr. Thippawan Tungmungmee

ABSTRACT

WiangTakan is located in Banklang sub district, Sanpatong district, Chiang Mai province and it is a historical city which contains physical evidences i.e. city moat and wall, including various historical sites, studied and explored by Fine Arts Department. Nevertheless, the city does not attract a lot of tourists though it is located on tourism track in the south of Chiang Mai province. In order to manage WiangTakan historical city for learning resources and cultural tourism which can bring local benefits, the objective of this study was to learn historical, physical contexts, environment of ancient sites and cultural heritages of WiangTakan historical city, Banklang sub district, Sanpatong district, Chiang Mai province, including potential and problems of WiangTakan historical city and remains as learning resources and cultural tourism. Therefore, the suggestions for historical city management of WiangTakan can be implemented for learning resources and cultural tourism in order to preserve its values and local benefits.

The study revealed that WiangTakan was the historical city which had been since Haripunchai age. Its physical characteristics showed rectangle city plan and the city wall and moat were still exist. There were 14 ancient sites which were explored by Fine Arts Department, located on both outside and inside the city, around the city wall, in addition, another 20 ancient sites were further found in the nearby villages. The downtown was the location of Takan village and the villagers well

conserved the ancient sites. From the study, the author suggested 7 activities for managing the historical city of WiangTakan to be more efficient and to support it as learning resources and cultural tourism. They consisted of 1) improving historical view of the ancient sites to be more appropriate for learning resources and cultural tourism, 2) improving the paths to entrance each ancient site and develop learning media and facilities to serve appropriate learning and tourism, 3) establishing efficient information center, 4) holding supportive community activity which was run by the WiangTakan villagers, 5) holding extra activities for community movement such as local festivals, community shops, 6) setting proactive public relations such as internet media, television ads, magazine ads, including signs which were consistent to target group and 7) determining learning trails for cultural tourism for both short and long terms of the WiangTakan historical city. The above suggestions can make WiangTakan to achieve the target for being a sustainable and efficient learning resources and cultural tourism.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved